

**SUOMEN
TEKNILLINEN KORKEAKOULU**

VUOSIKERTOMUS

1935—36

REHTORIN ANTAMA

HELSINKI 1936

SUOMEN
TEKNILLINEN KORKEAKOULU
VUOSIKERTOMUS
1935—36

REHTORIN ANTAMA

HELSINKI 1936
VALTIONEUVOSTON KIRJAPAINO

SISÄLLYS:

	Sivu.
Yleisiä tietoja	3
Korkeakoulun hallinto	10
Korkeakoulun opettajat	13
Ylioppilaat. — Tutkinnot	20
Opintoretkeilyt	25
Stipendit ja apurahat	25
Kirjasto. — Aineenkoetuslaitos	27
Lahjoitukset	29
Taulukko	32

Teknillinen Korkeakoulu lukuvuonna 1935—36.

Yleisiä tietoja.

Syyslukukauden ilmoittautumis- ja tutkintokauden päätyttyä varsinainen opetustoiminta alkoi syyskuun 11 päivänä rehtorin pitämällä avajaispuheella, jossa rehtori lausui seuraavaa.

Vanhan tavan mukaan olemme lukuvuoden avajaispäivänä taas kokoontuneet tähän juhlasaliin. Mutta tällä kertaa on nuorison ohella myös vanhempaa polvea: viidenkymmenen ja kahdenkymmenenviiden vuoden insinöörejä ja arkkitehtejä.

Korkeakoulun puolesta lausun sydämellisesti tervetulleiksi Teidät, veteraanit, jotka 50 vuotta sitten, silloisen Polyteknillisen opiston tiedot ammennettuanne, olette jättäneet tämän opinahjon astuaksenne isänmaatanne palvelemaan. Kun Te nyt harmaantuneina palaatte näitten muurien suojaan ja katseenne menee puolenvuosisadan takana vallinneisiin oloihin, havaitsette ehkä paremmin kuin muuten sen valtavan kehityksen, mikä työaloillanne ja vastaavassa opetuksessa tämän ajanjakson kuluessa on tapahtunut. Tässä kehityksessä mukana olleina Te olette rakentaneet sille pohjalle, minkä edeltäjänne olivat luoneet, samoin kuin nouseva polvi jatkaa siitä, mihin Teidän työnne päättyy. Tämmöinen on ihmisen tietoinen työ kehityksen luomisessa.

Myös Teidät, neljännesvuosisataa sitten, nykyisen korkeakoulun alkuaikana, opintonne päättäneet, näemme suurella tyydytyksellä keskuudessamme. Te olette miehuuden täysissä voimissa ja työpäivänne keskikohdalla, josta voitte luoda katseenne sekä taakse että eteenpäin. Elämankatsomuksenne on vakiintunut, mielipiteenne yhteiskuntaa koskeissa kysymyksissä ovat saaneet kiinteän muodon ja kokemuksenne on luonut Teille varman toimintapohjan. Teillä on inhimillisten lasten mukana vielä pitkä työkausi edessänne, ja korkeakoulu toivoo hartaasti, että Te viidenkolmattavuoden kuluttua mahdollisimman

lukuisasti uudelleen palaisitte näihin suojiin, ja että Te silloin voisitte tyydytyksen tuntein muistella korkeakoulua, jonka antamain perustietojen turvissa olette elämäntyönne suorittaneet.

Ja vihdoin tervehdin Teitä nuoria, jotka nyt aloitatte opintonne ja ensimmäistä kertaa olette läsnä piirissämme. Katseenne on kokonaan suunnattuna eteenpäin, elämäntyönne on edessänne. Varmaankin Teillä mielessänne on korkealle tähtääviä pyrkimyksiä ja suuria tulevaisuuden suunnitelmia, sillä nuorison ajattelulle ja toimintahalulle ei elämän kokemus vielä ole rajoja rakentanut. Niin tulee myös olla, päämäärä on pantava korkealle. Yhteiskunnan kehitykselle on nuoruuden aatteellinen herkkyyks yhtä tärkeä kuin varttuneen iän harkitseva viisaus ja vanhan vakava kokemus. Vain yhtyneenä voimana nämä saattavat luoda sen, mitä edistyksellä tarkoitamme. Ja senhän luomiseen kaikki toimintamme perimmältään tähtää.

Kun Te nuoret, Suomen kaikilta ääritä tänne kokoontuneina, ryhdytte korkeakouluopintoihinne, on Teillä sekä opiskelunne hoitamisessa että muutenkin elämänne järjestämisessä enemmän vapautta kuin tätä ennen oppikoulunne yksityiskohtaisen säännöstelyn puitteissa ja läheisen kodin piirissä on ollut. Mutta vapauden nauttiminen asettaa aina myös velvoituksia. Vapauttaan on jokaisen käytettävä oikein, tahdon lujittamiseksi ja yleensä henkisen puolensa kehittämiseksi. Ja tällöin on itsekasvatuksen tärkeä vaihe edessänne selvempänä kuin ehkä koskaan aikaisemmin — kehitysvaihe, jonka vaikutukset usein ulottuvat kauas eteenpäin ja antavat suuntaa koko toiminnallemme yhteiskunnan jäsenenä. Korkeakoulu koettaa tämänkin puolen vaalimisessa tehdä voitavansa, ja sitä silmällä pitäen on olemassa korkeakouluun orgaanisesti liittyvät ylioppilasosakunnat, suomenkielinen ja ruotsinkielinen, ja näiden yhteisesti muodostama Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunta. Osakuntalaitos tosin on viime vuosina ollut arvostelun alaisena ja sen lakkauttamista nykyisessä muodossaan on tämän arvostelun johdosta myös ehdotettu. Oma käsitykseni, ainakin Teknillisen korkeakoulun suhteen, on se, että poistamalla osakunnat menetetään arvoja, joita tuskin muulla tavalla saadaan korvatuiksi, ja että osakunnat oikeaan suuntaan johdettuina voivat suorittaa tärkeän tehtävän opiskelevan nuorison itsekasvatuksen vaalijoina. Tällöin tietenkin on edellytettävä, että osakunnissa vallitsee semmoinen suvaitsevaisuuden ja vapauden henki, joka on itsekasvatuksen ja osakuntalaitoksen muun tarkoituksperän saavuttamisen välttämättömänä ehtona. Liittyessänne osakuntiin, Te nuoret päättäkäätte, kukin kohdaltaan, olla osakuntanne hyvien hengettärien ritareina.

Kun siirrytte oppikoulusta korkeakouluun valitsette halunne ja taipumusten mukaan jonkin opinto-osaston tai opintosuunnan opiske-

lunne kohteeksi. Valitsemanne alan opintojen järjestelyssä korkeakoulu ei jätä Teitä omaan varaanne kokemattomina hapuilemaan, vaan tarjoaa ohjelmainsa ja opintosuunnitelmiansa kautta mahdollisuuden ryhtyä ilman ajanhukkaa järjestelmälliseen työhön. Tämä verrattain kiinteä järjestys on varsinkin opintojen ensimmäisellä asteella välttämätön myös itse opintojen luonteen kannalta, sillä alkuopinnot kohdistuvat pääasiallisesti matemaattisiin aineisiin ja eksaktisiin luonnontietisiin, jotka edellyttävät eteenpäin siirtymistä asteettain paljon suuremmassa määrässä kuin useimmat muut tiedonalat. Jouduttuanne sittemmin opinnoissanne korkeammalle asteelle, varsinaisiin ammattiaineisiin, avautuvat Teille opintosuunnitelmain puitteissa monien aineyhdistelmän valintamahdollisuudet, jolloin kunkin henkilökohtaiset taipumukset ja opintojen erikoistarkoitukset voivat tulla huomioonotetuiksi. Sitäpaitsi voi tutkintoihin ottaa pakollisten ja valinnaisten aineiden lisäksi vapaaehtoisia aineita, ja tämmöisten lisäaineiden ottaminen onkin viime vuosina käynyt verrattain tavalliseksi. Tämä kuitenkin on mielestäni väärään suuntaan menevä kehitys. Sillä jo pakolliset aineet tekevät tutkinnot niin laajoiksi, ettei aineiden syvyydelle voida antaa semmoista mittaa kuin suotavaa olisi. Sentähden lisäaineisiin uhrattu työ voidaan hedelmällisemmin käyttää pääaineiden perinpohjaisempaan opiskeluun. Tutkintoja ei ole laajennettava, vaan syvennettävä, ja tähän suuntaan tulee tutkintojen kehityksen muutenkin kulkea.

Korkeakoulumme insinööri- ja arkkitehtitutkintojen suorittaminen, johon opiskelijat luonnollisesti ensi sijassa tähtäävät, vaativat tunnollista työtä ja vakavaa ponnistusta, sillä teknillisten tieteiden lisäksi niihin sisältyy, kuten jo mainittiin, myös sangen huomattavassa määrässä matemaattisia ja luonnontieteellisiä aineita sekä useimmiten vielä lainopillisia tietovaatimuksia. Nämä monet eri tieteenhaarat antavat tutkinnoille moninaisuuden leiman, joka välistä näyttää suuremmalta kuin mitä se todellisuudessa on. Tätä kylläkään ei voi kokonaan välttää, jos mieli saada tutkinnot, joiden tulee olla tieteelliselle pohjalle nojaavan itsenäisen teknillisen toiminnan perustana, sisältönsä puolesta sellaisiksi, että ne vastaavat käytännöllisen elämän vaatimuksia. Mutta sitä mukaa kuin systematisointi teknillisissä tieteissä tulee täydellisemmäksi, vähenevät myös tutkinnoissa moninaisuuden piirteet. Kuten tiedämme, eivät nämä tieteet vielä saata laskea ikäänsä monissa vuosisadoissa. Tosin suuriakin teknillisiä töitä on suoritettu jo vuosituhansia takanamme olevina aikoina, mutta tieteellinen tekniikka on peräisin 18:n ja 19:n vuosisadan vaihteen mailta, joilta ajoilta myös teknillisten korkeakoulujen historia alkaa. Sittemmin tekniikan ja teollisuuden kehitys on varsinkin viime vuosisadan puolivälistä läh-

tien ollut niin nopea ja valtava, että vastaavaa ei voida osoittaa min-kään muun inhimillisen toiminnan alalta. Tämä kehitys taas on tuonut mukanaan tietomäärän niin suurenmoisen lisääntymisen, ettei sen järjestämiseen ole ehditty kiinnittää riittävää huomiota ennenkuin viimeisten vuosikymmenien aikana. Nytemmin tekniikan filosofia saa osakseen yhä suurempaa mielenkiintoa, ja samoin teknillisen kehityksen synnyttämät yhteiskunnalliset kysymykset joutuvat yhä lisääntyvän tutkimuksen kohteeksi.

Kuten tässä tehdyistä viittauksista havaitsemme, asettaa nykyaika sangen suuria vaatimuksia niille, jotka aikovat omaksua korkeakoulun antaman teknillistieteellisen sivistyksen astuakseen insinööreinä ja arkkitehteina käytännöllisen elämän palvelukseen. Ja valitettavasti näyttää siltä, että vaatimukset yhä edelleen käyvät lisääntymisen merkeissä. Äskettäin on muun muassa herätetty kysymys jonkin suuren sivistyskielen ottamisesta tutkintoihimme pakolliseksi, vieraiden kielten taito kun on sangen tärkeä sekä opinnoissa että myöhemmin teknillisillä toimialoilla yleensä. Lisävaatimusten tyydyttäminen tuottaa erittäin suuria vaikeuksia opintojen järjestelyssä, sillä tärkeänä on pidettävä myös sitä, ettei opintoaikaa tehdä kovin pitkäksi. Suurempi spesialisoituminen, joka keventäisi tutkintotaakkaa, ei meidän pienissä oloissa yleensä myöskään ole suositeltava keino.

Insinööri- ja arkkitehtitutkinnon ohella korkeakoulumme tarjoaa näiden tutkintojen suorittaneille, joilla on halua ja mahdollisuutta pitemmälle tähtäävään tieteelliseen työhön, tilaisuuden tohtorinarvon saavuttamiseen. Tämän korkeimman oppiarvon antamisoikeus suotiin korkeakoululle v. 1908. Sen vaatimusten määräämisessä oltiin luonnollisesti hyvin suuressa määrin sidottuna siihen, mitä vastaavasti oli voimassa Helsingin yliopistossa, joka on maamme vanhin korkeakoulu ja ainoa, missä silloin tämä oppiarvo voitiin saavuttaa. Näin määrättiin vaatimuksiksi asianmukaisesti hyväksytty väitöskirja, jota vaatimusta on ehdottomana pidettävä, ja tutkinto kolmessa aineessa. Pääpaino oli pantava väitöskirjalle, josta periaatteesta sittemmin myös on pidetty kiinni, ja luulenkin että ne väitöskirjat, jotka korkeakoulussamme on hyväksytty, hyvin vastaavat sitä verrattain korkeaa tasoa, jolla väitöskirjat Pohjoismaiden yliopistoissa ja teknillisissä korkeakouluissa yleensä ovat. Jo silloin, tämän oppiarvon vaatimuksia laadittaessa, herätti jonkun verran epäilystä niin monen kuin kolmen aineen ottaminen tutkintoon, korkeimman oppiarvon tunnusmerkkinä kun ensi sijassa tulee olla tietojen syvyys eikä laajuus. Näitä epäilyksiä lisäsi vielä se, että Ruotsissa, josta yliopistomme järjestysmuoto lähinnä polveutuu, oli jo v. 1891 lisen-siaattitutkinnossa siirrytty kolmesta aineesta kahteen ja edelleen

v. 1907 kahdesta aineesta yhteen aineeseen, vaikka meillä edelleen oli kolme tutkintoainetta. Mutta, kuten jo lausuin, oman maamme oloja silmällä pitäen ehdotettiin ja vahvistettiin myös Teknillisen korkeakoulun tohtorintutkinnon aineiden lukumäärä kolmeksi. Nytemmin on tästä katsottu olevan syytä luopua. Uuden tutkintosäännön vahvistamisen yhteydessä kaksi vuotta sitten määrättiin tohtorintutkinnon aineiden lukumäärä kahdeksi, jolloin vaatimukset näissäkin tutkinnon osissa voidaan oppiarvon luonteen mukaisesti pitää riittävän korkealla tasolla.

Vaikka tohtorinarvon antaminen on vuodesta 1908 ollut korkeakouluun liitettyä, on tämän oppiarvon saavuttaneiden lukumäärä verrattain vähäinen — pienempi kuin yleisedun, maamme tarpeen sekä tekniikan ja teollisuuden kehittämisen kannalta on suotavana pidettävä. Tämä aiheutuu monestakin eri syystä. Uutena oppiarvona, minkä saavuttaminen vaatii paljon henkistä työtä ja huomattavia taloudellisia uhrauksia, joiden vastapainona on vain epämääräiset edut, ei se aluksi tietenkään ole voinut vetää puoleensa siinä määrin kuin yleisen tietoisuuden jo vakiintunut oppiarvo. Kuluu aikaa ennenkuin se ehtii saada oikean paikkansa, ja viime vuosina onkin niiden lukumäärä huomattavasti lisääntynyt, jotka ovat tämän oppiarvon saavuttaneet tai ryhtyneet sen saavuttamista tarkoittavaan työhön. Mutta yhtenä kaikkein oleellisimpana syynä on kuitenkin yleinen varattomuutemme. On lukuisasti tutkintonsa erittäin hyvin suorittaneita insinöörejä, joilla on sekä halua että kykyä jatkuviin opintoihin ja teknillistieteelliseen tutkimustyöhön, mutta varojen puute estää heitä kulkemasta sitä tietä, jonka heidän halunsa ja kykynsä ovat viitoittaneet. Heidän on otettava ensimmäinen tarjolla oleva toimipaikka, saadakseen toimentulonsa ja voidakseen hoitaa opintovelkojaan. Näin on yleensä laita opiskelijaimme keskuudessa ja yleisimmin suomenkielisten piirissä, jotka suurimmalta osaltaan ovat lähtöisin vähävaraisista kodeista. On masentavaa nähdä tutkimustyössään lupaavalle asteelle jo päässeiden täytyvän jättää työnsä kesken mennekseen ansiotoimiin, jotka ehkä ainiaaksi katkaisevat tutkimusten valmistusmahdollisuudet. Sen vuoksi on vallan välttämätöntä saada riittävästi rahallista avustusta teknillistieteellisen tutkimustyön tukemiseksi. Korkeakoulun omat vähäiset lahjoitusrahastot ovat rahanarvon alenemisen johdosta menettäneet kaiken merkityksensä, joten niistä ei ole merkitsevää apua. Näin ollen suotakoon minulle anteeksi, että nytkin, samoin kuin useasti aikaisemmin, tässä asiassa vetoan valtiovaltaan. Me käytämme vuosittain huikeita summia hintasäännöstelyn ja muiden apukeinojen välityksellä avustuksiin, joista toimenpiteistä ei kuitenkaan voi tulla

muuta kuin tilapäisluontoista tukea. Eikö silloin olisi syytä uhrata suhteellisesti vallan vähäpätöisiä määriä sellaisen toiminnan hyväksi, joka saattaa avata kansallemme pysyviä ansionlähteitä ja luoda uusia työmahdollisuuksia. Ja tähän toimintapiiriin kuuluu oleellisesti teknillistieteellinen tutkimustyö. Sen aineellisten edellytyksien parantaminen on yksi tärkeimpiä tarpeitamme. Olen tässä pitänyt silmällä sitä, mikä on minua lähinnä. Mutta yhtä tärkeätä on myös muun tieteellisen tutkimustyön tukeminen, sillä maamme asema ja arvopaikka kansojen yhteydessä sivistyneen maailman silmissä lopulta suureksi osaksi riippuu siitä, mitä henkemme yleensä kykenee aikaansaamaan.

Lukuvuoden työn alkaessa olen Teille nuorille, työnne suuntaamiseksi, tahtonut antaa eräitä selvittäviä yleiskuvia etupäässä sisäisistä oloistamme. Toivon että myös Teille, korkeakoulun kunnianarvoiset ja kunnioitetut vieraat ja entiset oppilaat, tämä kuvaus ei ole ollut, oman opiskeluaikanne vertailun kannalta, kaikkea mielenkiintoa vailla. Kiitän Teitä siitä, että olette tahtoneet hetkeksi palata korkeakoulun piiriin lujittamaan siteitä, jotka aikoja sitten tähän olette solmineet.

Tämän jälkeen rehtori myös ruotsin kielellä lyhyesti tervehti ajaistilaisuuteen saapuneita.

Lukuvuoden kuluessa käsiteltävinä olleista asioista mainittakoon ylioppilastulvan ehkäisemistä koskeva kysymys. Tämä tuli esille sen johdosta, että korkeakoululta oli pyydetty lausuntoa valtioneuvoston asettaman, ylioppilastulvan ehkäisemistä käsitelleen komitean mietinnöstä. Verrattain laajassa lausunnossaan opettajakollegi kosketteli ensisijassa niitä komitean ehdotuksia, jotka kohdistuivat teknilliseen opetukseen. Erään Teknillistä korkeakoulua koskevan ehdotuksen johdosta opettajakollegi esitti kantansa seuraavasti.

„Komitea on yhtenä keinona ylioppilastulvan vähentämiseksi ehdottanut, että teknillisen opiston käyneille varattaisiin suuremmat mahdollisuudet opintojen jatkamiseen Teknillisessä korkeakoulussa. Tätä ehdotusta on useastakin syystä pidettävä epäonnistuneena. Ensinnäkin sen toteuttaminen ei ilmeisesti ollenkaan johda siihen, mihin sillä pyritään: yliopistoissa ja muissa korkeakouluissa opiskelevien luvun vähenemiseen. Lukioluokkien ja ylioppilastutkintoon osallistuvien luku voisi kenties vähän, mutta sekin varmasti vain hyvin vähän pienetä, mutta vastaavasti lisääntyisi Teknilliseen korkeakouluun pyrkivien luku, ja mitä enemmän korkeakouluun otettaisiin keskikoulun ja teknillisen opiston tietä pyrkiviä, sitä pienem-

mäksi jäisi niiden luku, jotka ylioppilastutkinnon suoritettuaan voisivat päästä korkeakoulun oppilaiksi. Puheena oleva komitean ehdotus päinvastoin vain avatessaan uudet mahdollisuudet pääsyyn Teknilliseen korkeakouluun olisi omiaan lisäämään ylioppilastulvaa, kaikkien maan korkeakoulujen yhteiseksi ilmiöksi käsitettynä.

Mutta myös toiselta kannalta katsottuna herättää tämä komitean ehdotus vakavia epäilyksiä. Komitea sanoo, että se „pitää tätä ehdotustaan tärkeänä siitä syystä, että sen toteuttamisella lisätään arvonantoa teknillisiä opintoja kohtaan”. Mutta päinvastainen päätelmä tuntuu johdonmukaisemmalta. Opillisten ammattien korkein opetus, olkoon sitten kysymyksessä juristin, lääkärin tai hammaslääkärin, insinöörin tai arkkitehdin, maatalouden tai metsätalouden toimiala, kuin myös oppikoulujen opettajain valmistus on rakennettava samalle yleissivistykselliselle pohjalle. Tämä yhteinen pohja meillä on täysiluokkaisten oppikoulujemme ylioppilastutkintoon päättyvässä oppimäärässä. Jos jonkun alan suhteen tästä yleisestä vaatimuksesta tehdään poikkeus, tietää se kysymyksessä olevan alan sijoittamista muita alemmaksi ja sille yhteiskunnassa annettavan arvon vähenemistä. Teknillisiin toimialoihin nähden on tällaisen poikkeuksen tekeminen vielä enemmän haitallista kuin eräisiin muihin aloihin kohdistuneena. Sillä tuskin minkään muun ammattialan korkeimman opillisen sivistyksen edustajat tulevat ihmisten kanssa siinä määrin tekemisiin kuin insinöörit ja arkkitehdit, näiden toimintaan kun useimmiten liittyy myös suurten työläisjoukkojen huolenpito ja valvonta. Ammattillisen tiedon ja taidon ohella heillä tulee olla myös mahdollisimman pätevä yleissivistys, ja sitä mitä lukioluokat tässä suhteessa voivat tarjota ei ole vähäksyttävä eikä jätettävä syrjään; ammattitiedot eivät sitä korvaa. Myös se seikka, että hyvin suuri osa teknillisen korkeakoulun tutkinnon suorittaneita joutuu valtion ja kunnan korkeampaa teknillistä sivistystä vaativiin virkoihin, edellyttää, että näillä on sama yleispohja kuin muilla virkamiehillä.

Kun komitea ylioppilastulvan vastustamiseksi keinoja etsiessään lausuu, kuten aikaisemmin on mainittu, että pääsy Teknilliseen korkeakouluun ammattikoulun kautta vähentäisi oppikoulujen lukioluokkain oppilasmäärää ja siten myös ylioppilastutkinnon suorittaneiden lukua, on oudoksuttavaa, ettei komitea johdonmukaisesti ulota tätä ajatustaan laajemmalle alalle, käsittämään myös yliopistojen tiedekuntia. Jos säädetään tiet avattaviksi myös eri tiedekuntiin lukioluokkien ohitse ammattikoulujen kautta, niin epäilemättä lukioluokkien oppilasmäärä ja ylioppilastutkinnon suorittaneiden luku saadaan vähenemään monin verroin tehokkaammin kuin Teknilliseen korkeakouluun kohdistuvilla toimenpiteillä. Onhan meillä teknillis-

ten ammattikoulujen ohella muillakin aloilla keskikouluun perustuvia ammattikouluja, joiden käyneille pääsy tiedekuntiin voitaisiin avata yhtä hyvin kuin Teknilliseen korkeakouluun, ja komitean ehdottamista keskikouluun nojautuvista 3-vuotisista kauppaopistoista virkamieslinjoiin tulee lisäksi suuri ryhmä oppilaitoksia, joiden oppilaille esim. lainopillisen tiedekunnan kautta avautuisi tie yliopistollisia tutkintoja vaativalle virkamiesuralle. Tällaista johdonmukaista kantaa ei mietinnössä kuitenkaan ole kehitetty. Jos niin olisi ryhdytty tekemään, olisi todennäköisesti luovuttu myös sen soveltamisesta Teknilliseen korkeakouluun.”

Korkeakoulun hallinto.

Neuvonantava komitea.

Korkeakoulun neuvonantavaan komiteaan ovat, kuten edellisenäkin vuonna, kuuluneet vuorineuvos *Väinö Tammenoksa*, puheenjohtajana, sekä vuorineuvos *Julius Stjernvall*, rautatiehallituksen pääjohtaja *Jalmar Castrén*, rakennushallituksen ylijohtaja *Yrjö Sadeniemi* ja yli-insinööri *Ilmari Tamminen*, jäsenenä.

Opettajakollegi.

Lukuvuoden 1935—36 aikana on korkeakoulun opettajakollegi, jossa rehtori sääntöjen mukaisesti on puheenjohtajana ja johon korkeakoulun kaikki professorit kuuluvat, kokoontunut 16 kertaa. Rehtorina on ollut professori *Hjelmmann* ja vararehtorina professori *Brotherus*.

Kuten edellisinäkin vuosina on nyt kysymyksessä olevana lukuvuonna toiminut useampia erikoisvaliokuntia, joista eräät edellyttävät korkeakoulun säännöissä, toiset taas on asetettu opettajakollegissa käsiteltävään asiain valmistelua varten. Valiokuntain tehtävistä ja kokoonpanosta sekä muista opettajakollegin jäsenilleen antamista tehtävistä mainittakoon seuraavaa.

Jäseneksi virastaan eronneen professorin E. A. Piponiuksen sijaan vuoden 1935 järeillä olevaksi ajaksi siihen korkeakoulun tutkintolautakuntaan, joka on edellytetty suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamiseksi suoritettavista tutkinnoista 29 päivänä joulukuuta 1922 annetun asetuksen 9 §:ssä, sellaisena kuin tämä pykälä on muutettu huhtikuun 20 päivänä 1928 annetulla asetuksella, valittiin syyskuun 24 päivänä professori *Heikinheimo*.

Jäseneksi entisen professorin E. A. Piponiuksen tilalle hoitovaliokuntaan, jolle korkeakoulun omien rahastojen hoito on uskottu, valittiin syyskuun 24 päivänä vuoden 1935 järeillä olevaksi ajaksi professori *Noponen*.

Joulukuun 10 päivänä asetettiin valiokunta, jonka jäseniksi valittiin vararehtori, professori *Brotherus* sekä professorit *Hannelius* ja *Paatela*, rakennuslaboratorioiden suunnittelun kehittämistä varten.

Hoitovaliokuntaan, jolle korkeakoulun omien rahastojen hoito on uskottu, ovat kalenterivuonna 1935 kuuluneet rehtori, professori *Hjelmmann* ja vararehtori, professori *Brotherus* sääntöjen määrääminä jäseninä sekä professorit *Albrecht*, *Piponius* ja *Noponen* opettajakollegin valitsemina jäseninä; vuoden 1935 tilien tarkastajina ovat olleet professorit *Paatela* ja *Heiskanen*.

Julius Tallbergin lainarahaston hallituksessa vuonna 1935 on ollut professori *Kyrklund* puheenjohtajana sekä professorit *Wuolle*, *Hannelius* ja *Lindberg* sekä johtaja *Bertil Tallberg* jäseninä; tilintarkastajina ovat toimineet professori *Hallakorpi* ja filosofian maisteri *K. O. Winter* ja lainarahaston kamreerina professori *Piponius*.

Sittenkun Kauppa- ja Teollisuusministeriö oli kehoittanut Teknillistä korkeakoulua laatimaan ehdotuksen korkeakoulun taloudenhoitajan ohjesäännöksi, asetettiin tammikuun 14 päivänä valiokunta, johon valittiin korkeakoulun rehtori, professori *Hjelmmann* sekä professorit *Lindberg* ja *Noponen*.

Professorit *Brotherus*, *Hirn* ja *Heikinheimo* valittiin tammikuun 14 päivänä vuodeksi 1936 jäseniksi korkeakoulun tutkintolautakuntaan, joka on edellytetty suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamiseksi suoritettavista tutkinnoista 29 päivänä joulukuuta 1922 annetun asetuksen 9 §:ssä, sellaisena kuin tämä pykälä on muutettu huhtikuun 20 päivänä 1928 annetulla asetuksella.

Sen johdosta, että Kauppa- ja Teollisuusministeriö oli pyytänyt Teknillisen korkeakoulun lausuntoa ylioppilastulvan vastustamiskomitean mietinnöstä, asetettiin helmikuun 4 päivänä valiokunta, johon valittiin vararehtori, professori *Brotherus* sekä professorit *Ylöstalo*, *Myrberg* ja *Sirén*, toimien professori *Brotherus* valiokunnan puheenjohtajana.

Sen johdosta, että korkeakoulun vuoden 1936 menosääntöön oli otettu 20,000 markan suuruinen määräraha ylioppilaiden opintoretkeilyjä varten ulkomaille, asetettiin helmikuun 18 päivänä tammöisten opintoretkeilyjen valmistelua varten valiokunta, johon valittiin professorit *Komppa*, *Wuolle*, *Hannelius*, *Lindberg* ja *Heiskanen*, toimien professori *Hannelius* valiokunnan puheenjohtajana.

Norjan Teknillisen korkeakoulun 25-vuotismuistojuhlan johdosta annettiin syyskuun 6 päivänä rehtorin, professori *Hjelmmannin* tehtäväksi edustaa Suomen Teknillistä korkeakoulua sanotussa tilaisuudessa.

Syyskuun 24 päivänä määrättiin rehtori, professori *Hjelmmann*, ja vararehtori, professori *Brotherus*, edustamaan korkeakoulua siinä muistojuhlassa, jonka Finska Läkaresällskapet niminen yhdistys lokakuun 11 päivänä toimeenpani perustamisensa 100-vuotismuiston juhlimiseksi.

Rehtori, professori *Hjelmmann* määrättiin lokakuun 15 päivänä edustamaan korkeakoulua Suomen Betoniyhdistyksen 10-vuotiskokouksessa saman lokakuun 18 päivänä. Darmstadtin Teknillisen korkeakoulun 100-vuotisjuhlaan, johon korkeakoulu oli saanut kutsun, päätettiin lähettää adressi.

Ehdotuksen laatimista varten stipendimäärien jakamiseksi korkeakoulun menosäännössä tieteellisiä tutkimustöitä varten olevasta määrärahasta sekä korkeakoulun stipendirahastoista asetettiin helmikuun 18 päivänä valiokunta, johon valittiin puheenjohtajaksi vararehtori, professori *Brotherus* sekä jäseniksi professorit *Lindberg*, *Hannelius*, *Wuolle*, *Komppa* ja *Heiskanen*.

Sittenkun oli herätetty kysymys korkeakoulun aineenkoetuslaitoksen uudelleen järjestämisestä, asetettiin asian valmistelua varten maaliskuun 24 päivänä valiokunta, johon Opettajakollegin jäsenten keskuudesta valittiin professori *Hannelius* ja korkeakoulun ulkopuolelta kutsuttiin entinen professori *A. U. Albrecht* ja insinööri *Einar Kahelin*.

Korkeakoulun edustajaksi toimikuntaan, jolle oli uskottu perustettavan vuoriteknillisen laboratorion uusien koneiden ja kojeiden hankkimisen ja paikoilleen asettamisen valvonta, valittiin huhtikuun 7 päivänä v. t. lehtori, filosofian tohtori *Martti Saksela*.

Maaliskuun 3 päivänä valittiin korkeakoulun rehtori, professori *Hjelmmann* korkeakoulun edustajaksi Suomalaisten Teknikkojen Seuran 40-vuotisen toiminnan johdosta maaliskuun 17 päivänä pidettävään juhlakokoukseen.

Huhtikuun 7 päivänä valittiin professori *Myrberg* korkeakoulun edustajaksi Oslossa heinäkuun 13—18 päivinä 1936 pidettävään Kansainväliseen Matemaatikkojen Kongressiin.

Samana päivänä valittiin rehtori, professori *Hjelmmann* edustamaan korkeakoulua Svenska Teknologföreningen nimisen yhdistyksen 75-vuotisjuhlassa toukokuun 19 ja 20 päivinä.

Toukokuun 26 päivänä valittiin korkeakoulun rehtori, professori *Hjelmmann* korkeakoulun edustajaksi siihen Norden-yhdistyksen korkeakoulujen ja korkeakouluihin kuuluvien järjestöjen sekakomiteaan, joka tulee edelleen valmistamaan kysymystä pohjoismaisen akateemisen yhteistyön järjestämisestä.

Osastokollegit.

Osastokollegit, jotka ensi sijassa käsittelevät opetusta ja tutkintoja koskevia asioita, ovat lukuvuoden kuluessa kokoontuneet: arkkitehtuuriosaston kollegi 11 kertaa, rakennusinsinööriosaston 10 kertaa, koneinsinööriosaston 10 kertaa, kemiallisen osaston 6 kertaa, maanmittausosaston 8 kertaa ja yleisten tieteiden osaston kollegi 6 kertaa.

Osastokollegin vakinaisia jäseniä ovat asianomaiset professorit ja lehtorit sekä ne ylimääräiset opettajat, jotka Kauppa- ja Teollisuusministeriö erikoisesti jäseniksi määrää.

Osastonjohtajina ovat toimineet:

Arkkitehtuuriosaston: professori *Lindberg*.

Rakennusinsinööriosaston: professori *Hannelius*.

Koneinsinööriosaston: professori *Wuolle*.

Kemiallisen osaston: professori *Komppa*.

Maanmittausosaston: professori *Heiskanen*.

Yleisten tieteiden osaston: professori *Brotherus*.

Korkeakoulun opettajat.

Professori *Anton Uno Albrechtille* myönnettiin tammikuun 10 päivänä pyytämänsä ero mekaanisen teknologian professorinvirastaan saman tammikuun 22 päivästä lukien, jolloin hän täytti 70 vuotta. Professori *Albrecht*, joka viransijaisena oli hoitanut mekaanisen teknologian ja konerakennuksen opettajanvirkaa entisessä Polyteknillisessä opistossa lukuvuosina 1896—99, oli nimitetty toukokuun 13 päivänä 1899 näiden aineiden nuoremaksi opettajaksi ja tammikuun 28 päivänä 1904 vanhemmaksi opettajaksi mainittuun opistoon sekä kesäkuun 12 päivänä 1908 Teknillisen korkeakoulun mekaanisen teknologian professoriksi. Lukuvuosina 1910—13 oli hän samalla toiminut Teknillisen korkeakoulun rehtorina sekä lukuvuosina 1901—10 ja 1913—22 koneinsinööriosaston johtajana. Sitäpaitsi professori *Albrecht* oli hoitanut Paperinkoetuslaitoksen, sittemmin Teknillisen korkeakoulun aineenkoetuslaitoksen III osaston johtajaintointa kesäkuun 1 päivästä 1896 lähtien, mistä toimesta hän myös erosi kuluvan vuoden tammikuun 22 päivästä lukien.

Korkeakoulun opettajista on kaksi siirtynyt toisiin valtion virkoihin. Maaliskuun 6 päivänä nimitettiin korkeakoulun rautatierakennuksen ynnä maa- ja tierakennuksen professori *Arvo Johannes Lönnroth* tie- ja vesirakennushallituksen pääjohtajaksi. Korkeakoulun professorina hän oli toiminut tammikuun 1 päivästä 1930 lähtien. Minera-

logian ja geologian lehtori, filosofian tohtori *Aarne Vihtori Laitakari* nimitettiin toukokuun 8 päivänä geologisen toimikunnan johtajaksi. Tohtori Laitakari, joka lukuvuonna 1921—22 oli toiminut korkeakoulun mineralogian ja geologian opettajana, oli nimitetty näiden aineiden lehtoriksi lokakuun 26 päivänä 1922.

Tehdystä anomuksesta myönnettiin lokakuun 3 päivänä Teknillisen korkeakoulun taloudenhoitajalle, varatuomari *Ivar Palmgrenille* ero sanotusta taloudenhoitajan toimesta saman lokakuun 16 päivästä lukien, jolloin hän täytti 67 ikävuotta. Helmikuun 1 päivästä 1900 alkaen varatuomari Palmgren oli hoitanut mainittua tointa, ensiksi entisessä Polyteknillisessä opistossa ja sittemmin vuodesta 1908 lähtien Teknillisessä korkeakoulussa.

Korkeakoulun rehtorille, professori *Aleksander Leonard Hjelmmanille*, joka kesäkuun 22 päivänä täytti 67 vuotta, myönsi valtioneuvosto tammikuun 23 päivänä oikeuden pysyä professorinvirassaan 30 päivään kesäkuuta 1937 saakka.

Vuoden varrella on korkeakoulu kuoleman kautta menettänyt kaksi professoria ja kaksi ylimääräistä opettajaa. Mekaniikan professori *Kalle Aukusti Poukka* kuoli joulukuun 20 päivänä. Professori Poukka oli nimitetty professorinvirkaansa lokakuun 22 päivänä 1926 ja oli hän sitä ennen toiminut Tampereen teknillisen oppilaitoksen matemaattisten aineiden yliopettajana. Kansantalouden professori *Yrjö Waldemar Jahansson* kuoli toukokuun 11 päivänä. Hän oli nimitetty tähän virkaan huhtikuun 28 päivänä 1911. Lehtori *Gustaf Fredrik Fredriksson* kuoli heinäkuun 10 päivänä ja oli hän toiminut korkeakoulun ylimääräisenä englanninkielen opettajana vuodesta 1908 alkaen. Arkkitehti *Harald Andersin*, joka vuodesta 1925 oli toiminut ylimääräisenä asemakaavaopin opettajana, kuoli maaliskuun 10 päivänä.

Opettajavirkain täyttäminen.

Kun Teknillisen korkeakoulun säännöt ja menoarvio vuonna 1908 vahvistettiin, säilytettiin jo vuonna 1903 perustettu sähkökemian ylimääräinen opettajanvirka edelleen samanluontoisena ylimääräisenä toimena. Sittemmin se vuonna 1922 muutettiin sähkökemian lehtorinviraksi. Todellisuudessa tähän virkaan aina on kuulunut myös fysikaalinen kemia, jonka perusteiden tunteminen on jo edellytyksenä sähkökemian ymmärtämiselle. Näiden tieteiden voittaessa yhä suurempaa sekä teoreettista että teollisuuteen kohdistuvaa merkitystä, on niiden aseman vahvistaminen korkeakoulussa sekä tutkimuksen että opetuksen kannalta ollut opettajakollegissa käsittelyn alaisena;

ja päätti opettajakollegi vuonna 1934 ehdottaa, että sähkökemian lehtorinviran asemesta perustettaisiin fysikaalisen kemian ja sähkökemian professorinvirka. Lisäksi opettajakollegi ehdotti, että sähkökemian lehtorinviran silloinen haltija, filosofiantohtori Väinö Ilmari Sihvonen, jonka pätevydestä professorinvirkaan opettajakollegi oli hankkinut Zürichin teknillisen korkeakoulun professorin, tohtori Emil Baur'in ja Tanskan maanviljelyskorkeakoulun professorin, tohtori Niels Bjerrum'in asiantuntijalausunnot, siirrettäisiin sanottuun professorinvirkaan. Esityksen mukaisesti ja eduskunnan myönnettyä tarkoitusta varten tarvittavat varat, muutettiin viime tammikuun 17 päivänä annetulla asetuksella korkeakoulun sähkökemian lehtorinvirka 1 päivästä tammikuuta 1936 *fysikaalisen kemian ja sähkökemian professorinviraksi* ja samalla siirrettiin ilman eri hakemusta sähkökemian lehtori, filosofiantohtori *Väinö Ilmari Sihvonen* sanottuun uuteen professorinvirkaan.

Professori E. A. Piponiuksen eroamisen johdosta avoimeksi joutuneen maanjako- ja katasteritekniikan professorinviran oltua säädettyssä järjestyksessä haettavaksi julistettuna, ilmoittautui määrääjän kuluessa hakijaksi virkaan ainoastaan maatalous- ja metsätieteitten tohtori, insinööri Pekka Aaron Kokkonen. Hankittuaan entisen professorin Piponiuksen ja Helsingin yliopiston talousoikeuden professorin Kyösti Haatajan asiantuntijalausunnot hakijan pätevydestä virkaan, opettajakollegi kokouksessaan maaliskuun 3 päivänä, selitetyään tohtori Kokkosen päteväksi hakemaansa virkaan, päätti esittää, että hänet siihen nimitettäisiin. Esityksen mukaisesti Tasavallan Presidentti saman maaliskuun 20 päivänä nimitti maatalous- ja metsätieteitten tohtori, insinööri *Pekka Aaron Kokkosen* korkeakoulun maanjako- ja katasteritekniikan professorinvirkaan.

Insinööri J. I. Packalénin kuoleman johdosta avoimeksi joutunutta rakennustekniikan ja insinöörیتieteiden lehtorinvirkaa olivat säädetyn hakuajan kuluessa hakeneet korkeakoulun graafillisen statiikan ja insinöörیتieteiden ensyklopedian lehtori, insinööri Toivo Reijo Vähäkallio ja insinööri Yrjö Antero Oksanen. Professori Johan Edvard Paatelan ja entinen professori Onni Tarjanteen annettua heiltä pyydettyä asiantuntijalausunnot hakijain pätevydestä ja keskinäisestä etevämyydestä sanottuun virkaan, opettajakollegi kokouksessaan marraskuun 26 päivänä selitti molemmat hakijat virkaan päteviksi ja päätti, virkaehdotusta tehtäessä, asettaa lehtori Vähäkallion ensimmäiselle ja insinööri Oksasen toiselle sijalle. Sitten joulukuun 30 päivänä nimitettiin ja siirrettiin lehtori, insinööri *Toivo Reijo Vähäkallio* korkeakoulun rakennustekniikan ja insinöörیتieteiden lehtorinvirkaan.

Ylimääräiseen muovailun opettajantoimeen, joka kuvanveistäjä N. V. A. Malmbergin eroamisen jälkeen on ollut avoinna, määrättiin maaliskuun 18 päivänä kahdesta hakijasta kuvanveistäjä *Johan Gunnar Finne*.

Lisäksi on lukuvuoden aikana täytetty seuraavat neljä uutta ylimääräistä opettajaintointa:

Ylimääräiseen maanviljelysopin opettajantoimeen määrättiin heinäkuun 10 päivänä, opettajakollegin esityksen mukaisesti, Helsingin yliopiston maanviljelysopin professori *Jonni Otto Sauli*. Sanottua tointa olivat sitäpaitsi hakenneet maatalous- ja metsätieteitten tohtorit, insinööri Pekka Aaron Kokkonen, Eino Gustaf Svinhufvud, Erkki Oskari Kivinen ja Aarne Henry Johannes Hilli.

Samana päivänä ja niinikään opettajakollegin esityksen mukaisesti määrättiin maatalouskoelaitoksen maanviljelyskemian ja -fysiikan osaston osastonjohtaja, professori *Pauli Viktor Tuorila* korkeakoulun ylimääräiseen maaperäopin sekä maanviljelyskemian ja -fysiikan opettajantoimeen. Hakijoiksi tähän toimeen olivat määrääjassa sitäpaitsi ilmoittautuneet metsätieteellisen tutkimuslaitoksen metsäperäntutkimuksen professori Viktor Toivo Aaltonen, maatalous- ja metsätieteitten tohtori Erkki Oskari Kivinen sekä maatalous- ja metsätieteitten kandidaatti Unto Johannes Vartiovaara.

Korkeakouluun perustettua ylimääräistä maanviljelyskoneopin opettajaintointa oli määrätyn hakuajan kuluessa asianmukaisesti hakenut ainoastaan teollisuusneuvos, insinööri *Juho Fredrik Kautola*, joka opettajakollegin esityksestä määrättiin lokakuun 7 päivänä sanottuun toimeen.

Ylimääräisen metsätalouden liikeopin opettajaintoimen oltua asianmukaisesti haettavana, ilmoittautuivat määrääjassa hakijoiksi tähän toimeen maatalous- ja metsätieteitten tohtori Matti Jalava, teknologian tohtori Ilmari Vuoristo sekä maatalous- ja metsätieteitten kandidaatti Paavo Robert Aro, joista Kauppa- ja Teollisuusministeriö maaliskuun 10 päivänä, opettajakollegin esityksen mukaisesti, määräsi tohtori *Matti Jalavan* sanottuun opettajantoimeen.

Muita nimityksiä ja määräyksiä sekä virkavapauksia.

Kauppa- ja Teollisuusministeriön päättämiä:

Elokuun 5 päivänä määrättiin eläkkeellä oleva entinen professori *E. A. Píponius* syyskuun 1 päivästä lukien toistaiseksi, ei kuitenkaan kauemmin kuin vuoden 1935 loppuun, hoitamaan avoinna olevaa maanjako- ja katasteritekniikan professorinvirkaa.

Sittenkun Tasavallan Presidentti kesäkuun 7 päivänä 1935 oli määrännyt lehtori *A. V. Laitakar*n Geologisen toimikunnan virkaa tekeväksi johtajaksi, määrättiin syyskuun 20 päivänä malmigeologian dosentti, filosofian tohtori *M. O. Saksela* hoitamaan mineralogian ja geologian lehtorin virkaa syyskuun 1 päivästä lukien toistaiseksi kuitenkin enintään vuoden 1936 loppuun asti.

Lokakuun 7 päivänä määrättiin lehtori *T. R. Vähäkallio* ja toimisto-insinööri *H. P. O. Solitander* yhteisesti hoitamaan avoimna olevaan vesirakennus- ynnä perustusrakennusopin professorinvirkaan kuuluvaa opetusta toistaiseksi, kuitenkin ainoastaan lukuvuoden loppuun asti.

Teknologian tohtori *Ilmari Vuoristo* määrättiin joulukuun 31 päivänä hoitamaan ylimääräistä uittotekniikan opettajantointa tammikuun 1 päivästä lukien toistaiseksi ja enintään siksi kunnes toimen vakinaisen haltijan, metsäneuvos *E. J. Koskenmaan* jäsenyys Valtioneuvostossa päättyy.

Tammikuun 20 päivänä määrättiin professorit *Hanneli*us ja *Brotherus* yhteisesti, omien virkojensa ohella, hoitamaan avoimna olevaan mekaniikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta, toistaiseksi, enintään kuitenkin kevätlukukauden loppuun asti.

Samana päivänä määrättiin insinööri *Y. A. Oksanen* hoitamaan graafillisen statiikan ja insinööritieteiden ensyklopedian lehtorinvirkaa kevätlukukauden loppuun asti.

Vanhempi hallitussihteeri *Knut Ernst Kindt* määrättiin tammikuun 20 päivänä hoitamaan korkeakoulun taloudenhoitajan tointa, toimen ollessa vakinaisesti täyttämättä, helmikuun 1 päivästä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään vuoden 1936 loppuun.

Maaliskuun 10 päivänä määrättiin lehtori, professori *Saraoja* ja teollisuusneuvos *P. A. Pero* hoitamaan mekaanisen teknologian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta, edellinen yleisen mekaanisen teknologian ja jälkimmäinen työkalukoneopin opetusta, toistaiseksi, enintään kuitenkin kevätlukukauden loppuun asti.

Tehdystä anomuksesta myönsi Kauppa- ja Teollisuusministeriö toukokuun 4 päivänä kirjastonhoitaja *J. A. Kemiläiselle* sairauden tähden virkavapautta huhtikuun 21 päivästä toukokuun 11 päivään saakka, samalla määräten kirjastonamanuenssin, arkkitehti *Blenda von Essen*’in hoitamaan kirjastonhoitajan virkaa sanotun virkavapauden aikana.

Toukokuun 13 päivänä määrättiin insinööri *A. A. Rauhamaa* hoitamaan Korkeakoulun Aineenkoetuslaitoksen III osaston johtajan tointa toistaiseksi ja enintään vuoden 1936 loppuun.

Opettajakollegin tahi rehtorin päättämiä:

Tehdystä anomuksesta myönnettiin syyskuun 6 päivänä professori *Y. Ilvessalolle* virkavapautta lokakuun 6 päivään asti osanottoa varten Firenzessä ja Roomassa pidettäviin Kansainvälisen maatalous-instituutin kokouksiin syyskuun 23—30 päivinä.

Samana päivänä myönnettiin virkavapautta lokakuun 10 päivään asti dosentti *U. Pesoselle*, joka baltilaisen geodeettisen kommissionin puolesta oli määrätty suorittamaan perusviivan mittauksia Venäjällä.

Syyskuun 24 päivänä määrättiin filosofian tohtorit *U. Pesonen* ja *R. A. Hirvonen* sekä insinööri *A. Niemelä* geodesian tilapäisiksi opettajiksi koko lukuvuodeksi.

Samana päivänä määrättiin teknologian tohtori *I. Vuoristo* hoitamaan uittotekniikan ylimääräistä opettajaintointa lokakuun 1 päivästä lähtien toistaiseksi ja enintään vuoden 1935 loppuun viran vakinaisen haltijan, metsäneuvos *E. J. Koskenmaan* toimiessa valtioneuvoston jäsenenä.

Lokakuun 15 päivänä määrättiin varatuomari *Ivar Palmgren* kuuden viikon ajaksi lokakuun 16 päivästä lukien hoitamaan korkeakoulun avoinna olevaa taloudenhoitajan tointa.

Marraskuun 27 päivänä määrättiin korkeakoulun sihteeri, varatuomari *Uno Rusk* oman virkansa ohella kahden viikon aikana hoitamaan korkeakoulun avoinna olevaa taloudenhoitajan tointa.

Joulukuun 10 päivänä määrättiin koneteknillisten laboratorioriden esimiesten esityksestä professori *Brax* edelleen vuodeksi 1936 näiden laboratorioriden prefektiksi.

Samana päivänä määrättiin korkeakoulun sihteeri, varatuomari *Uno Rusk* oman virkansa ohella hoitamaan avoinna olevaan taloudenhoitajan toimeen kuuluvia tehtäviä kuuden viikon ajaksi.

Tehdystä esityksestä määrättiin tammikuun 14 päivänä ent. professori *E. A. Piponius* toistaiseksi ja enintään kuudeksi viikoksi hoitamaan avoinna olevaan maanjako- ja katasteritekniikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta.

Helmikuun 4 päivänä määrättiin geodesian tilapäiseksi opettajaksi helmikuun 1 päivästä lukien kevätlukukauden loppuun insinööri *M. D. Kajamaa*.

Suotuntemuksen tilapäiseksi opettajaksi määrättiin helmikuun 4 päivänä kevätlukukauden ajaksi filosofian tohtori *M. J. Kotilainen*.

Helmikuun 4 päivänä määrättiin insinööri *A. A. Rauhamaa* toistaiseksi, ei kuitenkaan neljää kuukautta pitemmäksi aikaa, hoitamaan aineenkoetuslaitoksen III osaston johtajan tointa.

Teknillisen korkeakoulun tapaturma-asiamieheksi määrättiin helmi-kuun 18 päivänä korkeakoulun virkaatoimittava taloudenhoitaja, vanhempi hallitussihteeri *Knut Ernst Kindt*.

Tehdystä esityksestä määrättiin maaliskuun 3 päivänä voimistelunopettaja *Paul Virtanen* voimistelun ohjaajaksi toistaiseksi ja enintään vuoden 1937 kevätlukukauden loppuun.

Maaliskuun 24 päivänä määrättiin professori *Lindberg* antamaan asemakaavaopin opetusta arkkitehtuuriosaston ylioppilaille kevätlukukauden loppuun.

Huhtikuun 7 päivänä myönnettiin korkeakoulun kirjastonhoitajalle, filosofian maisteri *J. A. Kemiläiselle* virkavapautta maaliskuun 12 päivästä huhtikuun 21 päivään ja määrättiin kirjaston amanuenssi, arkkitehti *Blenda von Essen* sanottuna aikana hoitamaan kirjastonhoitajan virkaa.

Huhtikuun 7 päivänä määrättiin tie- ja vesirakennushallituksen pääjohtaja *A. J. Lönnroth* ja saman hallituksen yli-insinööri *E. J. Lehto* yhteisesti hoitamaan avoinna olevaan tie- ja rautatierakennuksen professorinvirkaan kuuluvaa opetusta siten, että pääjohtaja Lönnroth hoitaa rautatierakennuksen ja yli-insinööri Lehto tierakennuksen opetusta, molemmat kevätlukukauden loppuun.

Lukuvuoden kuluessa on assistenteiksi määrätty:

syyskuun 6 päivänä: insinöörit *K. T. Ahlstedt*, *E. J. Flinck*, *L. Paavolainen* ja *J. J. Pohjanpalo* sähkötekniikan, insinöörit *E. A. V. Brehmer* ja *Y. J. Cl. Collan* konepiirustuksen ja kone-elinten, lehtori *Th. P. Lesch* ja insinööri *K. S. Rainio* mekaniikan, insinöörit *V. W. Granberg* ja *E. M. Nüni* teollisuustalouden, filosofian kandidaatti *R. I. Nüni* matematiikan, insinööri *T. M. Ljungberg* vesiturbiiniopin, insinöörit *Eeva Pullinen* ja *G. A. Nyman* kemian sekä arkkitehti *T. E. Löyskä* arkkitehtuurin assistenteiksi koko lukuvuodeksi, jonka ohessa insinööri *V. Virtala* määrättiin sellulosateknologian assistentiksi kesäkuun 1 päivästä lukien lukuvuoden 1935—36 loppuun sekä insinööri *K. R. Angervo* siltarakennusopin, insinööri *K. F. W. Hanson* rakennuskonstruktoiden statiikan ja filosofian kandidaatti *R. Rinne* maaperäopin assistenteiksi syyskuun 1 päivästä lukien syyslukukauden loppuun; syyskuun 24 päivänä: insinööri *V. V. Lehmus* sähkötekniikan, insinööri *E. E. Granfelt* konerakennuksen, insinööri *K. H. O. Enwald* (*Erämetsä*) ja ylioppilas *P. K. Airola* analyttisen kemian, insinööri *V. Virtala* mineralogian ja geologian, arkkitehti *J. T. Paatela* huonerakennusopin sekä insinöörit *A. Niemelä* ja *M. J. Autti* geodesian assistenteiksi koko lukuvuodeksi, filosofian tohtori *R. A. Hirvonen* ja filosofian maisteri *H. Tuori* geodesian assistenteiksi lokakuun 1 päivästä lukien lukuvuoden lop-

puun, filosofian tohtori *V. Väisälä* fysiikan assistentiksi syyskuun 1 päivästä lukien syyslukukauden loppuun ja arkkitehti *K. G. G. Englund* arkkitehtuurin assistentiksi lokakuun 1 päivästä lukien kolmeksi kuukaudeksi;

lokakuun 15 päivänä: ylioppilas *I. U. Heinonen* analyyttisen kemian assistentiksi lokakuun 1 päivästä lukien lukuvuoden loppuun;

marraskuun 18 päivänä: insinöörit *K. F. W. Hanson* ja *H. J. Eklund* sekä ylioppilas *E. T. Aspiala* deskriptiivigeometrian assistenteiksi, Hanson ja Eklund lokakuun 1 päivästä sekä Aspiala marraskuun 1 päivästä lukien lukuvuoden loppuun;

joulukuun 10 päivänä: insinööri *A. A. Rauhamaa* paperiteknologian laboratorion assistentiksi tammikuun 1 päivästä lukuvuoden 1936—37 loppuun asti;

tammikuun 14 päivänä: arkkitehti *K. G. G. Englund* arkkitehtuurin, filosofian kandidaatti *R. Rinne* maaperäopin, insinööri *K. R. Angervo* siltarakennusopin ja insinööri *M. A. Niskala* rakennuskonstruktioiden statiikan assistenteiksi kevätlukukaudeksi;

helmikuun 4 päivänä: filosofian tohtori *V. Väisälä* fysiikan assistentiksi tammikuun 1 päivästä ja arkkitehti *A. A. Ervi* asemakaavaopetuksen assistentiksi helmikuun 1 päivästä lukien kevätlukukauden loppuun;

maaliskuun 24 päivänä: ylioppilas *R. S. Helle* analyyttisen kemian assistentiksi huhtikuun 1 päivästä lukien kevätlukukauden loppuun.

toukokuun 26 päivänä: insinööri *T. T. Tuomola* puuteknologian laboratorion assistentiksi kesäkuun 1 päivästä lukien vuoden 1937 toukokuun loppuun asti ja ylioppilas *U. J. Rautama* sellulosateknologian assistentiksi neljän kuukauden ajaksi lukien kesäkuun 1 päivästä.

Ylioppilaat. — Suoritetut tutkinnot.

Opiskelijain lukumäärä.

Ilmoittautumisajan kuluessa lukuvuoden alussa ilmoittautui korkeakouluun 272 ylioppilasta, joista hyväksyttiin 170, nimittäin arkkitehtuuriosastoon 20, rakennusinsinööriosastoon 22, koneinsinööriosastoon 63, kemialliseen osastoon 49 ja maanmittausosastoon 16. Myöhemmin on kemialliselle osastolle hyväksytty vielä 1 ylioppilas.

Korkeakoulussa opintoja harjoittaneiden kokonaismäärä oli syyslukukaudella 926 ja kevätlukukaudella 878. Tämän kertomuksen loppuun on liitetty taulukko, joka osoittaa, miten kokonaismäärät jakaantuvat eri opinto-osastoille.

Tutkinnot.

Insinööreille *Lauri Aleksanteri Kesolle* ja *Leevi Heikki Pulkille* annettiin marraskuun 26 päivänä todistus tohtoritutkinnon suorittamisesta.

Insinööri Keson julkaisema väitöskirja: „Kulttuuriteknilisiä maaperätutkimuksia, erikoisesti ojaetäisyyttä silmällä pitäen” oli tohtorinarvoa varten hyväksytty lokakuun 7 päivänä 1930 ja insinööri Pulkin väitöskirja: „Studies on the production of bacterial growth stimulants by yeast” syyskuun 18 päivänä 1934.

Lukuvuonna 1935—36 ovat korkeakoulun tutkinnon suorittaneet: arkkitehtuuriosastossa *arkkitehtitutkinnon*: Arvo Oskar Aalto (14/5 36), Jouko Allan Arola (28/5 36), Bilga Mirja Margareta Brax (23/9 35), Carl Folke Erland Colliander (28/5 36), Aarne Adrian Ervi (21/12 35), Martti Gunnar Heikura (11/11 35), Eero Ilmari Jokilehto (30/4 36), Hilja Mirjam Kulmala (28/10 35), Katri Sylvia Käki (17/10 35), Meri Mairue Laurola (30/4 36), Erkki Ilmari Linnasalmi (11/11 35), Paul Ferdinand Ormio (30/4 36), Helmi Pakkala (21/12 35), Anna Railo-Ilmonen (11/11 35), Pekka Emil Saarema (23/9 35), Pauli Artturi Salomaa (28/10 35), Maunu Keijo Sütönen (28/3 36), Esko Sakari Suhonen (11/11 35), Marianthi Dorothea Alexandra Sundwall (30/4 36) ja Nils Erik Wickberg (15/2 36);

rakennusinsinööriosastossa:

a) *tie- ja vesirakennuksen insinööritutkinnon*: Bertel Mortimer Hellman (29/11 35), Stig-Erik Herrgård (30/5 36), Klas Gustav Runar Holm (30/5 36), Verner Ernst Nikolaus Jaatinen (30/5 36), Unto Vilho Olavi Jokinen (22/5 36), Sulo Valdemar Keinänen (30/5 36), Vilho Lauri Kärkkäinen (17/12 35), Urpo Alarik Laine (30/9 35), Bertel Gustaf Lehmusto (28/4 36), Tauno Päiviö Lilius (5/11 35), Martti Eerikki Lounamaa (22/5 36), Ahti Kalervo Myrsky (5/11 35), Martti Alfred Niskala (17/12 35), Vilho Emil Rantapihla (8/4 36), Erik Johan Roimu (30/5 36), Nikolai Saramaa (22/5 36), Paavo Johannes Simula (17/12 35), Kallas Paavo Ossian Söderlund (30/5 36) ja Reino Kustaa Tuomarla (7/3 36);

b) *maanvuljelyksen insinööritutkinnon*: Aimo Kalervo Aimonen (30/5 36), Viljo Olavi Hintikka (29/11 35), Esko Eljas Lehtinen (28/4 36), Edvard Pajuste (25/1 36), Lauri Puhakka (30/5 36), Niilo Sakari Seppälä (29/11 35) ja Urho Tauno Tarumaa (30/5 36);

koneinsinööriosastossa:

a) *konerakennuksen insinööritutkinnon*: Åke-Sigurd Haglund (27/3 36), Bruno Sakari Rafael Hiltunen (28/1 36), Eero Aatto

Kytölä (14/5 36), Frans Sigfrid Karl *Mahlberg* (17/12 35), Erkki Fredrik *Manner* (17/12 35), Valter Georg *Masalin* (16/4 36), Raine Erik *Saarno* (30/5 36), Valto *Salmela* (30/5 36), Carl Gunnar *Sandström* (30/5 36), Veikko Oskari *Sipilä* (30/5 36), Jarl Thorild *Sörensen* (14/5 36), Kaarlo Kullervo *Toivonen* (19/9 35) ja Egon Egbert *Utov* (30/5 36);

b) *sähkötekniikan insinööritutkinnon*: Edgar Arthur *Essén* (16/4 36), Peippo Uolevi *Helle* (14/2 36), Veikko Olavi *Lundström* (28/10 35), Martin Fredrik *Pacius* (17/12 35), Vilho Mauri *Penttinen* (16/4 36), Toivo Uno Leopold *Ryysy* (19/9 35), Tuovi Tuomas *Tuomola* (19/9 35) ja Pentti Ilmari *Veijola* (27/3 36);

c) *tehdasteollisuuden insinööritutkinnon*: Nils Johannes *Boesl* (17/12 35), Carl Eric *Flander* (28/10 35), Erkki Lauri *Kukkasniemi* (30/5 36), Jaakko Torsten Johannes *Ruutu* (19/9 35), Stig Thorwaldson *Schauman* (19/9 35), Vilppu *Teljo* (28/11 35) ja Erkki Kustaa *Tolvi* (14/5 36);

kemiallisessa osastossa *kemian insinööritutkinnon*: Karl Allan *Backman* (27/3 36), Ilmari Uno *Heinonen* (17/1 36), Eva Toini Kristina *Hirn* (27/5 36), Pentti Kalervo *Honkavaara* (27/3 36), Lenart Rafael *Häkkä* (18/12 35), Lassi *Ignatius* (26/9 35), Fredrik Toivo *Kirkkomäki* (10/12 35), Olavi Juhana Kustaa *Komppa* (27/5 36), Olavi Kalervo *Kyllijoki* (27/3 36), Voitto Kaarlo Akseli *Lindqvist* (26/9 35), Klaus Vilho Johannes *Linkola* (10/12 36), Yrjö Albert Mattila (11/5 36), Taisto Veli Lemmitty *Pohjola* (18/12 35), Oiva Allan *Pölkkyinen* (27/5 36), Henrik Edvard Julius *Raja-Halli* (11/5 36), Matti Uolevi *Ruuskanen* (27/3 36), Pentti Olavi *Salmela* (10/12 35), Jussi Ensio *Salomaa* (18/12 35), Sven Johan Emil *Storgårds* (16/5 36), Kauko Pellervo *Vohlonen* (27/3 36) ja Osmo Pellervo *Yli-Jama* (11/5 36);

maanmittausosastossa *maanjakotekniikan insinööritutkinnon*: Osmo Kaarlo Vilhelm *Aulanko* (14/11 35), Berit Linnea *Björkell* (28/5 36), Gunnar Georg *Gröndahl* (28/5 36), Heikki Juho *Haila* (20/12 35), Niilo Olavi *Heino* (9/4 36), Urho Kalervo *Irjala* (28/5 36), Tauno Artturi *Juntunen* (30/4 36), Kalervo Kari (9/4 36), Veikko *Kautto* (28/5 36), Veikko *Keinonen* (28/5 36), Erkki Olavi *Koistinen* (9/4 36), Lauri Oskari *Muinonen* (28/5 36), Uno Villiam *Närvänen* (20/12 35), Arvo Nestori *Pellinen* (28/5 36), Eero Olavi Juhana *Streng* (20/12 35), Einar *Tuhkunen* (28/5 36), Visa *Virkkula* (20/12 35) ja Pauli Johannes *Väisänen* (31/3 36).

Näistä ovat Eero Olavi Juhana *Streng* ja Martti Alfred *Niskala* saaneet todistuksiinsa merkinnän, että tutkinto on „oivallisesti” suoritettu. Tämä merkintä tehdään opettajakollegin päätöksen perusteella

ja siihen vaaditaan, korkeakoulun tutkintosäännön 13 §:n mukaan, että tutkittu on tutkinnon molemmissa osissa osoittanut erittäin hyviä tietoja ja varsinkin tutkintotehtävällä osoittautunut erikoisessa määrässä kypsyyneeksi ja itsenäiseen arvosteluun kykeneväksi.

Tutkinnon *ensimmäisen eli yleisen* osan ovat lukuvuoden 1935—1936 aikana suorittaneet:

arkkitehtitutkinnon ensimmäisen osan: Leevi Kaarlo Rurik *Aarnio*, Trygve Anders *Ahlström*, Rudolf Vilhelm Valentin *Degerstedt*, Else Aili *Hannus*, Hilikka Tellervo *Junnila*, Annikki *Karhu*, Jalo Mauri *Larmiä*, Kirsti Inkeri *Lekman*, Vilho Olavi *Lekman*, Arvi Johannes *Lepikkö*, Viljo Johannes *Myyrinmaa*, Pirkko Tuulikki *Nieminen*, Tauno Alarik *Niemioja*, Niilo Paavali *Pulkka*, Tuure Bertil Matias *Saarnio*, Paavo Henrik *Salminen*, Kurt Eduard *Simberg*, Aarne Henrik *Timonen*, Aili Elina *Waris*, Heidi Margareta *Vähäkallio* ja Tycho Jarl *Viking Öller*;

insinööritutkinnon ensimmäisen osan:

a) *rakennusinsinööriostasossa:* Hugo Villiam *Harjunen*, Harry Veikko *Hietanen*, Pentti Kalervo *Hintikka*, Erkki Lennart *Ikonen*, August Heikki *Koivula*, Matti Artturi *Kylä-Rekola*, Lauri *Laurila*, Eero Jooseppi *Leinonen*, Bertel Emanuel *Mainari*, Reino Kullervo *Makkonen*, Matti Ensio *Murto*, Erkki Ilmari *Mutanen*, Heikki Ilja *Mäkinen*, Risto Arvid *Nurmisalo*, Kaarlo Birger *Orivuori*, Aarne Ilmari Rafael *Packalén*, Paavo Antero *Puupponen*, Aamos Uolevi *Rainio*, Erkki Anton *Ratia*, Kauko Olavi *Salminen*, Kurt Ole Gustaf *Schultz*, Bror Johannes *Suomio*, Jaakko Emil *Tuomala*, Ilkka Arthur *Kaukomieli Varis* ja Veikko Johannes *Vartola*;

b) *koneinsinööriostasossa:* Ervin Gustav Johannes *Ahlmann*, Bertel Fredrik *Andersin*, Erik Karl Kasten *Antell*, Asser August *Aromaa*, Johan Clas Georg *Borgström*, Aimo *Eerola*, Jouko Olavi *Ervanne*, Georg Ole *Fraser*, Sven Edgar *Grönblom*, Juhani *Heikinheimo*, Paavo Mikko *Honkajuuri*, Väinö Valio *Horsma*, Bjarne *Huldén*, Karl August *Jansson*, Allen Eugen *Järvenpää*, Armi Tuulikki *Kajaste*, Kauko Uolevi *Konttinen*, Reino Ilmari *Koristo*, Elis Ilmari *Koskinen*, Mauri Osmo Armas *Kotilainen*, Kalevi Allan *Kulmala*, Siinto Aleksanteri *Laine*, Henrik Robert *Lavonius*, Onni Heikki *Leskinen*, Aarne Eino *Lummaa*, Erkki Olavi *Lybeck*, Erkki Olavi *Oila*, Ossi *Pehkonen*, Tauno Olavi *Pyökäri*, Helka Sylvia *Roine*, Karl Alfred Hans *Rosenberg*, Anders Olav *Rundt*, Aito *Saarilahti*, Kaarlo Olavi *Salmo*, Unto Olavi *Salo*, Tauno Emil *Salonen*, Kaj Gustav Alarik *Sandsund*, Tom Eino Fjalar *Sarparanta*, Henry Mikael *Strukel*, Toivo Aulis *Tairio*, Vieno Ilmari *Vanne*, Lassi Kullervo *Vesamaa*, Leo Birger *Wickström* ja Jaakko Robert *Wuolijoki*;

c) *kemiallisessa osastossa*: Petri Baldur *Bryk*, Aarne Hjalmar *Enroth*, Tor Bertel Konstantin *Ertman*, Viktor Henrik *Furuhjelm*, Jarl Mauritz Leonard *Gripenberg*, Aarne Viljam *Heino*, Unto Arvid *Hemming*, Veikko Evert *Hölsä*, Rolf Carl Bernhard *Ilvesviita*, Veli-Väinö *Juvonen*, Onni Antero *Koistinen*, Anna-Maija *Kuvaja*, Otso Kustaa *Laaksovirta*, Bernhard *Lajunen*, Bertil Åke Torwald *Liewendal*, Runar Artur *Lutz*, Axel Freyvid Johannes *Lönnqvist*, Heikki Juhani *Marsio*, Aili Mirjam *Matikainen*, Eero Aimo Aukusti *Miettinen*, Sakari *Repo*, Taimi Mirjam *Salonen*, Ove Olavi *Suosalmi*, Mikko *Tanner*, Lauri Olavi *Toivonen*, Toini Irma *Toivonen*, Tassi Kalevi *Varis* ja Weikko Wilhelm *Wauhkonen*;

d) *maanmittausosastossa*: Paavo Pertteli *Anttila*, Arne Bernhard *Finne*, Evert Axel *Hermans*, Martti Erkki *Jussila*, Erkki *Kalari*, Alf Eirik *Krogerus*, Tauno Viljami *Lahti*, Pentti Matias *Lemponen*, Paul Sigurd *Levlin*, Helmer Paavo *Littu*, Armas Allan Johannes *Lyyjoki*, Erkki Elias *Marttinen*, Anders Edvin Ferdinand *Mérus*, Uuno Johannes *Murtonen*, Aino Saimi Kustaava *Nieminen*, Martti Matias *Plukka*, Aarne Rafael *Rautio*, Väinö Ilmari *Ravela* ja Matti Veli *Vaaksala*.

Ylioppilasyhdistykset.

Korkeakoulun ylioppilaskunnan jäsenluku on syyslukukaudella ollut 900, josta määrästä on kuulunut suomenkieliseen 720 ja ruotsinkieliseen osakuntaan 180. Kevätlukukaudella on kunnan jäsenmäärä ollut 851 ja osakuntain 677 ja 174. Syyslukukaudella opiskeli 102 naisylioppilasta ja kevätlukukaudella 96. Ylioppilaskunnan puheenjohtajana on toiminut syyslukukaudella insinööri *Sven I. A. Jalavisto* sekä kevätlukukaudella insinööri *Veikko Tuompo* ja varapuheenjohtajana insinööri *Tor Blomqvist*. Ylioppilaskunnan hallituksen puheenjohtajana on ollut syyslukukaudella ylioppilas *Arvi Juusela* sekä kevätlukukaudella ylioppilas *Eero Urpola*.

Suomenkielisen osakunnan inspektorina on ollut professori *Kustaa Bernhard Wuolle* ja osakunnan puheenjohtajana on toiminut syyslukukaudella arkkitehti *Yrjö Laine* ja kevätlukukaudella insinööri *Jouko Pohjanpalo*.

Ruotsinkielisen osakunnan inspektorina on ollut professori *Harald Kyrklund* ja osakunnan kuraattorina insinööri *Nils-Holger Stähle*.

Erikoisharrastuksien ylläpitämiseksi on Ylioppilaskunnan keskuudessa toiminut useita vapaita yhdistyksiä ja seuroja: Polyteknikkojen Urheiluseura, Naisten Klubi, Arkkitehtuuriklubi, Insinööriklubi, Kone-insinööriklubi, Sähköinsinööriklubi, Kemistiklubi, Maanmittariklubi,

Polyteknikkojen Kuoro, Polyteknikkojen Oskesteri ja Polyteknikkojen Ilmailukerho.

Ylioppilaskunnan suomenkielisen osakunnan uudet säännöt vahvistettiin maaliskuun 24 päivänä.

Opintoretkeilyt.

Lukuvuoden kuluessa ovat opintoretkeilyjä tehneet:

syyskuussa: 34 kemiallisen osaston ylioppilasta dosentti Martti Sakselan johdolla Koskelle ja Lohjaan;

lokakuussa: 35 rakennusinsinööriosaston ylioppilasta professorien O. Hanneliuksen ja A. Lönnrothin johdolla Rouhialaan ja Vuoksenniskalle;

marraskuussa: 25 kemiallisen osaston ylioppilasta professorien T. Hirnin ja O. Routalan johdolla Kymin tehtaille ja Kotkaan sekä Karhulaan ja 22 maanmittausosaston ylioppilasta professorien E. A. Piponiuksen ja Yrjö Ilvessalon johdolla Poriin;

huhtikuussa: 25 kemiallisen osaston ylioppilasta professorien T. Hirnin ja O. Routalan johdolla Nakkilaan, Poriin, Raumalle y. m. sekä 6 koneinsinööriosaston ylioppilasta tohtori-insinööri E. J. Helteen johdolla Turkuun;

toukokuussa: 11 kemiallisen osaston ylioppilasta v. t. lehtorin Martti Sakselan johdolla Lappeenrantaan, Vuoksenniskalle, Ruskealaan, Pitkärantaan ja Outokummulle sekä 24 arkkitehtuuriosaston ylioppilasta professori J. E. Paatelan johdolla Lappeenrantaan, Vuoksenniskaan, Ensoon ja Viipuriin.

Sitäpaitsi teki huhtikuussa 60 korkeakoulun ylioppilasta professorien V. Ylöstalon ja J. S. Sirénin johdolla opintoretkeilyn Ruotsiin sekä 21 kemiallisen osaston ylioppilasta opintoretkeilyn Eestiin lehtori, vapaaherra J. O. Palménin johdolla.

Stipendit, apurahat ja palkinnot.

Korkeakoulun vuoden 1936 menosääntöön otetusta, tieteellisten töiden avustamiseen tarkoitettusta 110,000 markan määrärahasta, opettajakollegi huhtikuun 7 päivänä myönsi insinööreille *K. H. O. Erämetseille* 24,000 markkaa, *V. V. Erolalle* 20,000 markkaa, *T. Fj. Holmbergille* 18,000 markkaa, *A. A. J. Yliselle* 15,000 markkaa, *H. V. Rahtu'lle* 12,000 markkaa ja *G. A. Nymanille* 9,000 markkaa sekä arkkitehti *N. E. Wickbergille* 12,000 markkaa.

August Palmbergin 5,000 markan suuruinen stipendi annettiin huhtikuun 7 päivänä insinööri *Voitto Virtalalle*. Stipendiä annettaessa oli opettajakollegi kutsunut stipendirahaston sääntöjen määräämiksi kahdeksi lisäjäsenekseen insinööri *Joh. Boreniuksen* ja tohtori *Bertil Palmbergin*.

Maaliskuun 24 päivänä annettiin Teknillisten tieteiden stipendi, 3,000 markkaa, insinööri *A. K. Aallolle*.

Kun kukaan *Herman* ja *Elisabeth Hallonbladin* sekä *O/Y G. W. Sohlberg A/B:n* stipendin hakijoista ei täyttänyt sanottujen stipendien saamiseksi säädettyjä ehtoja, päätettiin maaliskuun 24 päivänä, ettei sanottuja stipendejä vuonna 1936 anneta, vaan lisätään stipendirahaston korot pääomaan.

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen korkovaroista ylioppilaille annettavat stipendit jaettiin maaliskuun 24 päivänä seuraavasti:

Stipendin saaja	Stipendirahasto	Stip. määrä Smk.
<i>K. Finell</i>	Sohlmanin	3,000: —
<i>V. N. Kuuskoski</i>	Palménin	3,000: —
<i>A. R. Rautio</i>	Palménin	2,000: —
<i>P. K. Airola</i>	Palménin	2,000: —
<i>H. O. Arponen</i>	Brehmerin	1,500: —
<i>C.-G. O. Londén</i>	Wreden	900: —
<i>K. A. Jansson</i>	{ Sanmarkin	600: —
	{ Hallonbladin	500: —
<i>H. Tuori</i>	Sanmarkin	600: —
<i>P. Veijola</i>	Sanmarkin	600: —
<i>U. K. Irjala</i>	Sanmarkin	600: —
<i>P. R. Vuorento</i>	Sanmarkin	600: —
<i>A. G. Astola</i>	Aleksanteri II:n	600: —
<i>R. O. J. Sucksdorff</i>	Hallonbladin	500: —

Kansallis-Osake-Pankin rahaston vuoden 1935 korkovarot, 22,000 markkaa, annettiin maaliskuun 19 päivänä professori *Martti Levónille* avustuksena puun keinollista kuivaamista koskevia tutkimustöitä varten.

Korkeakoulun opettajain opintomatka-apurahoiksi menosääntöön otetusta 40,000 markan määrärahasta Kauppa- ja Teollisuusministeriö toukokuun 13 päivänä myönsi professoreille *A. M. Heikinheimolle*, *K. B. Wuolteelle* ja *M. A. Levónille* kullekin 12,000 markkaa sekä professori *P. J. Myrbergille* 4,000 markkaa.

Opettajakollegin päätettyä, teknillisten ja tieteellisten harrastusten elvyttämiseksi korkeakoulussa, palkita ansiokkaita tutkielmia teknillis-

ten tai yleisten tieteiden alalta, oli määrääjassa korkeakouluun jätetty yksitoista tutkielmaa. Toukokuun 12 päivänä päätti Opettajakollegi antaa ylioppilas *E. T. Aspiälle* 2,000 markan suuruisen palkinnon tutkielmasta: „Laippapalkki. Rautabetonivälikattoa koskevia tutkimuksia”, ylioppilas *E. A. J. Autereelle* 1,000 markan suuruisen palkinnon tutkielmasta: „Flotatio” ja insinööri *Eero Strengille* 1,000 markan suuruisen palkinnon tutkielmasta: „Sääksmäki”, minkä ohessa myönnettiin insinööri *Aarne O. Aarniolle* 500 markkaa kehoituspalkkiona tutkielmasta: „Jakolakikomitean mietinnössä ilmenevät eroavaisuudet voimassa olevaan jakolainsäädäntöön nähden” ja kauppatieteen kandidaatti *Erkki Oilalle* 500 markkaa kehoituspalkintona kilpikirjoituksesta: „Paperi- ja selluloosatehtaan omakustannusjälkilaskenta”.

Kirjasto. — Aineenkoetuslaitos.

Kirjasto.

Kirjaston kirjavarastoon on lukuvuoden kuluessa liitetty 728 uutta nidosta. Lukuvuoden aikana kirjastoon tulleiden aikakauslehtien lukumäärä oli 325; niistä on saatu lahjaksi 75. Kirjalainojen luku oli 4,194. Otettuja kirjalainoja uudistettiin 5,822 kertaa. Lainausten yhteinen määrä siis oli 10,016. Aikakauslehtien lukusalin käyttäjien lukumäärä oli 5,161.

Lainausajat: syyslukukauden aikana arkipäivinä klo 12—15, kevätlukukauden aikana arkipäivinä klo 10—15, joululoman aikana arkipäivinä klo 13—14, ja kesäkuukausina arkimaanantaisin, -keskiviikkoisin ja -torstaisin klo 13—14 paitsi heinäkuun alusta elokuun 28 päivään klo 10—11. Kirjaston lukusali on ollut avoinna syyslukukauden aikana arkipäivinä klo 12—16 ja 18—20 paitsi lauantaisin ja muina pyhien aattoina, jolloin lukusali on ollut avoinna vain klo 12—16, kevätlukukauden aikana arkipäivinä klo 10—15 ja 18—20 paitsi lauantaisin ja muina pyhien aattoina, jolloin lukusali on ollut avoinna vain klo 10—15, joululoman aikana arkipäivinä klo 13—15 ja 18—20, paitsi lauantaisin ja muina pyhien aattoina, jolloin lukusali ei ole ollut avoinna, sekä kesäkuukausina arkimaanantaisin, -keskiviikkoisin ja -torstaisin klo 13—15 ja 17—19 paitsi heinäkuun alusta elokuun 28 päivään, jolloin kirjaston lukusali oli suljettuna lehterin rakentamisen takia. Aikakauslehtien lukusali on ollut avoinna lukukauden arkipäivinä klo 9—20 ja muulloin samoina aikoina kuin kirjaston lukusali.

Aineenkoetuslaitos.

Teknillisen korkeakoulun aineenkoetuslaitoksessa vuonna 1935 suoritetuista töistä ja tutkituista aineista ja esineistä ovat laitoksen osastojohtajat antaneet seuraavat tiedot:

I. Metallien tutkimisosasto.

	Tehtäviä
Vetokokeita metallisauvoilla	177
„ teräslankaköysillä	49
„ putkilla ja ketjuilla	2
„ nahoilla, hihnoilla ja hihnalukoilla	9
Veto-, kääntö- ja taivutuskokeita metallilangoilla	7
Vetokokeita puukoe-kappaleilla	1
Naulauksen, liimauksen ja sinkkauksen kestävyyskokeita	4
Puristuskokeita	4
Taivutuskokeita	8
Kovuuden ja sulamispisteen määräyksiä	25
Metallien kemiallisia tutkimuksia	46
	<hr/>
	Yhteensä 332

II. Rakennusaineiden tutkimisosasto.

	Tehtäviä
Sementtejä	3
Hiekkaa ja soraa	21
Betonia	190
Tiiliä	39
Jähmeitä ja juoksevia polttoaineita	12
Rasvoja ja öljyjä	10
Saippuoita y. m. puhdistusaineita	44
Muita tutkimuksia	196
	<hr/>
	Yhteensä 515

III. Paperien ja kuituaineiden tutkimisosasto.

	Tehtäviä
Virallisen paperin täydellisiä tutkimuksia	51
Kankaiden tutkimuksia	97
Lankojen „	45
Paperin ja pahvin „	16
Kirjoitustarpeiden „	12
Muita „	4
	<hr/>
	Yhteensä 225

IV. Sähköteknillisten kojeiden ja aineiden tutkimisosasto.

	Tehtäviä
Mittareita (voltti-, amperi-, watti-, sähkömitt.)	2
Taskulamppuparistoja	5

	Tehtäviä
Kuivaelementtejä	3
Muuntajaöljyjä	11
Tulenkestäviä tiilejä	2
Hehkulamppuja	1
Puhelinmuuntajia	1
Jänniteindikaattoreja	1
Ph-indikaattoreja	1
Korkeaännitesytytyskaapeleja	3
Kuparijohtoja	8
Korkeaännite-eristäjiä	1
Itsetoimivia katkaisijoita	1
Valaistuskalusteita	3
	<hr/>
Yhteensä	43

II:n osaston työalaa on laajennettu ottamalla tehtäväksi myöskin tiilisavien tutkimukset, joita suoritettiin 16 kappaletta. Näitä töitä oli aikaisemmin suorittanut Valtion maantutkimuslaitos.

II osastolla on jatkettu niitä v. 1930 alulle pantuja kattohuopatutkimuksia, joittenka tarkoituksena on selvittää missä määrin tavannukaisilla laboratoriokeilla voi arvostella huopien kestävyyttä katoissa. Tätä varten tutkittiin aineenkoetuslaitoksessa 43 eri kattohuopapalajia, joista näytteitä sitten myöskin kiinnitettiin erään Vihdissä sijaitsevan talon katolle.

IV osastolla on tutkittu lasin ja eristyspahvin sähkökestävyyttä. Mikrovalokuvat ja perusteelliset kokeet ovat osoittaneet, että läpiiskuilmio on periaatteessa hyvin yksinkertainen. Edelleen on valokuvattu läpi-iskukipinän vaarallinen muoto öljyssä. Kolmas tutkimus-sarja koski päivänvalolamppua ja johti metodiin, jonka avulla voi aikaansaada eriväristä valoa valaistustarkoituksiin.

Lahjoitusrahastoja ja lahjoituksia.

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen tila joulukuun 31 päivänä 1935 oli seuraava:

Polyteknillisen opiston	rahasto	Smk.	27,279: 55
Gustava Lovisa Lundgrenin	„	„	23,669: 40
A. O. Saelanin	„	„	1,980: 15
Frans Sjöströmin	„	„	61,227: 65

Gustaf Cygnaeuksen	rahasto	Smk.	5,866: 65
Endre Lekven	„	„	17,021: 60
J. Ph. Palménin	„	„	143,308: —
C. G. Sanmarkin	„	„	118,261: 55
Teknillisten tieteiden	„	„	72,713: 70
Alexander Wreden	„	„	26,726: 90
Aleksanteri II:n	„	„	17,010: 15
Suomen Sotalaitoksen	„	„	8,495: 55
Töölön Sokeritehdas O. Y:n	„	„	45,629: 70
Aviopuolisojen Herman ja Elisabeth Hallonbladin	„	„	93,598: 80
Leo Lindelöfin	„	„	4,960: 70
Josef Brehmerin	„	„	38,856: 50
Aug. Palmbergin	„	„	121,570: 90
Johannes Sohlmanin	„	„	78,700: 75
Valter Thomén	„	„	56,410: 90
Palovakuutusyhtiö Pohjolan	„	„	28,878: 75
O. Y. G. W. Sohlberg A. B:n	„	„	72,757: 60
Usko Nyströmin	„	„	51,364: 90
Karl Lindahlin	„	„	66,158: 40
J. E. Rynénin	„	„	50,894: —
Yhteensä Smk.			1,233,342: 75

Tähän tulee lisäksi *Julius Tallbergin* rahasto, josta annetaan opintolainoja Teknillisen korkeakoulun opiskelijoille. Vuoden vaihteessa oli rahasto 457,990 markkaa 15 penniä. Vuonna 1935 on siitä annettu 6 uutta lainaa yhteensä 44,000 markkaa.

O/Y G. W. Sohlberg A/B on huhtikuun 16 päivänä liikkeensä 60-vuotisen toiminnan johdosta lahjoittanut Teknilliselle korkeakoululle 25,000 markkaa lisälahjoituksena korkeakoululle aikaisemmin lahjoittamaansa stipendirahastoon.

Vuoden kuluessa ovat sitäpaitsi korkeakoululle lahjoittaneet: *Hammarén & Co. A/B* dynamon, *A/B Crichton-Wulcan O/Y* piirustuksia, „*Salus*”-seura 1,132 markkaa 5 penniä lisättäväksi Teknillisten tieteiden rahastoon, *Tampereen Pellava- ja Rauta-Teollisuus Osake-Yhtiö* 5,000 markkaa korkeakoulun teollisuustaloudelliselle kirjastolle, *Ekströmin Koneliike O/Y* avustusta „Biffari”-laboratorioseulan ja sähköhöyrykattilan hankkimiseen, *Lasivilla Osakeyhtiö* avustusta kemiallisen laboratorion selluloosakattilan kunnostamiseen, *Pietarsaaren Konepaja Osakeyhtiö* piirustuksia, *Keskusosuusliike Hankkija* puimakoneen, *Kone- ja Silta O/Y* Lacta-separaattorin, Lacta-kirnun ja lypsykoneen,

Suomen Maanmittariyhdistys virasta eronneen professori E. A. Piponiuksen muotokuvan ja professorinrouva Ellen *Strukel* miesvainajansa, professori *M. Strukelin* omistaman teknillisen kirjallisuuden. Sitäpaitsi on korkeakoulun kirjastoon saapunut lukuisia ohjelmia, tilastollisia julkaisuja ja muita kirjateoksia sekä kotimaasta että ulkomailta.

Helsingissä, elokuussa 1936.

A. L. Hjelmmann.

Uno Rusk.

